Iedersveldt Lutkemeer.

Iedersveldt Lutkemeer is een voorstel voor in gebruik nemen van een gedeelte van de Lutkemeer als experimentele vrijplaats. De grootte van het terrein hangt af van de te betalen koop- of pachtprijs en het bedrag dat door deelnemers en donateurs zal worden opgebracht.

Uitgangspunt is dat iedereen deelnemer kan worden. Deelname zal plm. €10 per maand kosten. Mensen met stadspas krijgen korting.

Er zal een eigen onderling ruilmiddel, de Terra, in gebruik worden genomen, naar het model van Bright Futures.

Deelnemers kunnen een deel van het terrein in gebruik nemen en betalen daarvoor met Terra's. Het gebruik past zich aan aan het geldende bestemmingsplan. Nadere eisen kunnen worden gesteld door de gemeenschap van deelnemers.

Het project wordt gedragen door de deelnemers volgens de onderstaande globale principes en gevoed door ervaringen in soortgelijke projecten in binnen- en buitenland.

Iedersveldt, algemene opzet

Dit is een voorstel om vrije experimentele ruimtes te creëren voor een duurzame toekomst en een nieuwe economie die voor iedereen werkt.

Het basisidee is om het huidige concept van economische vrijheid te veranderen op een manier die recht doet aan elk levend wezen op deze planeet, ingebed in het leven als geheel.

Het doel van Iedersveldt is om de negatieve effecten van grondbezit zoals die zich in de geschiedenis hebben ontwikkeld, teniet te doen. Het idee staat in een lange traditie: van wijsheid van earthkeepers tot moderne economen, sociale hervormers en praktische pioniers, maar

het mooiste en duidelijkst uitgedrukt door hoofd Seattle, in zijn toespraak tot de president van de VS.

Om dit op een duurzame manier te bereiken, zou een nieuw universeel mensenrecht kunnen worden geformuleerd en vastgesteld:

Ieder mens heeft een gelijk recht om de aarde en zijn hulpbronnen te delen en te gebruiken en om toegang te krijgen tot: land, levende grond en mineralen, genetische eigenschappen, schoon water en lucht, terwijl andere levensvormen dan het menselijk leven worden beschermd.

Het voorstel is om vrije experimentele ruimtes, velden en zones in te stellen waarin dit mensenrecht op kleine schaal kan worden getest op de praktische toepasbaarheid ervan.

De schaal van de experimenten kan verschillen in tijd en ruimte: van kort en klein tot langer en groter. Van een kamer voor een paar uur naar een hal of een veld voor een paar dagen naar een dorp voor maanden of jaren. Het hangt allemaal af van het aantal mensen dat wil deelnemen, hun behoeften en commitment.

Op de schaal van een dorp kunnen bouwen, wonen, voedselproductie, onderwijs, spel, kunst, ambacht en industrie worden gecombineerd, geïntegreerd in de natuurlijke wereld.

In zo'n experiment kunnen verschillende fasen worden onderscheiden:

1. Het verwerven van een gemeenschappelijke ruimte of een stuk gemeenschapsgrond. De ruimte of de grond kan worden verworven met hulp van crowdfunding, verkregen als gift in natura of anders.
2. De ruimte wordt door een aantal deelnemers gebruikt. Zij betalen een toegangsprijs of huur, een vast bedrag of een donatie.

3. De inkomsten worden gelijkelijk verdeeld onder alle deelnemers die aanspraak maken op hun gelijke recht op toegang en gebruik van de gemeenschappelijke grond / ruimte. Op deze manier worden niet-gebruikers gecompenseerd door gebruikers.
4. Evaluatie. Deelnemers delen hun ervaringen.

Op welke manier zouden mensen kunnen deelnemen?

1. In de eerste plaats op de meest eenvoudige manier die je slechts deelnemersgeld kost: je ontvangt gewoon dividend in Terra's van je eerlijke aandeel.
2. Als actief deelnemer. Je maakt gebruik van de grond of de ruimte en je installeert, bouwt of organiseert daar iets.
3. Je helpt bij het opzetten van de organisatie.

Achtergrond - een korte historische schets

De bestaande economie is gebaseerd op eigendomsrechten. Natuurlijke hulpbronnen: grondstoffen en land zijn in de loop van de geschiedenis bezet en tot eigendom verklaard. Jager-verzamelaars en herders begonnen zich steeds meer te vestigen op vaste locaties om het land te omheinen en het te cultiveren voor voedselproductie. Gebieden werden verdedigd door stammen en die van andere stammen werden ingelijfd. Het oorlogs-bedrijf was geboren.

Samenlevingen met een hiërarchische structuur en een centraal gecontroleerd militair apparaat bleken het meest succesvol in het veroveren en incorporeren van gebieden en het onderwerpen van andere stammen en volken. Dit leidde tot feodalisme, kolonialisme, imperialisme en slavernij: verschijnselen die kenmerkend zijn voor patriarchale samenlevingen. In een dergelijke samenleving nemen mannen de belangrijke sociale en economische posities in.

De moderne *kapitalistische* maatschappij heeft nog steeds een aantal kenmerken van de oude patriarchale maatschappijen: vrijheid wordt beperkt door monopolies, kartels en privileges van professionele, etnische, culturele, religieuze en gendergerelateerde groepen, grote bedrijven en banken. De zogenaamde 'vrije markt' wordt gekenmerkt door overdracht van eigendomsrechten.

Door het omheinen van land en de in bezit nemen van grondstoffen door machtselites, werden kleine boeren van het platteland verdreven of naar de stad gelokt. Daar ruilden zij hun 'primitieve', min of meer zelfvoorzienende leven in voor een leven als contractarbeider of kleine zelfstandige en werden zo opgenomen in de op geld, bezit en concurrentie gebaseerde economie. De productie van voedsel ambachtelijke producten kwam in handen van steeds grotere agrarische, industriële verwerkings- en distributiebedrijven. De kloof tussen rijk en arm nam toe en de natuur betaalde de tol voor economische groei.

Van private eigendomsrechten tot gebruiksrechten

In de afgelopen eeuw zijn de negatieve effecten van kapitalistische economieën bestreden met hulp van socialistische en communistische ideologieën. In landen als China en Rusland en in Oost-Europa heeft dit geleid tot dictatuur en ineenstorting van de economie. In West-Europa leidde dit tot een steeds verder uitdijende overheidsbureaucratie. Nu lijkt het kapitalisme, aangewakkerd door neoliberale doctrines, wereldwijd het overwinnende economische systeem te zijn.

Pogingen om de economie te veranderen binnen de bestaande gemonopoliseerde markten, zoals het toepassen van nieuwe technieken, kleinschaligheid, biologisch voedsel, eerlijke handel, ontwikkelingshulp of ethisch bankieren, zorgden slechts voor tijdelijke en gedeeltelijke verlichting.

Ook veranderingen in economisch denken of monetaire hervormingen leidden niet tot echte veranderingen, aangezien de economische theorieën uit de academische wereld de bestaande machtspiramides slechts leken te ondersteunden.

Zelfs een beroep op moderne universele mensenrechten-verklaringen kon het systeem niet veranderen. Het eigendomsrecht als mensenrecht kwam voort uit de emancipatie van industrie en handelaren, die hun eigen belangen verdedigen tegen de belangen van adel. Eigendomsrecht wordt nog steeds gezien als universeel mensenrecht, zoals blijkt uit artikel 17 van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens van de Verenigde Naties:
Iedereen heeft het recht om eigendommen alleen te bezitten, maar ook samen met anderen.

Behalve op traditionele wijsheid en gemeenschaps-beheer en -gebruik van de grond, bouwt het idee van *ledersveldt* voort op een manier van economisch en sociaal denken die niet behoort tot socialistische of liberale hoofdstromingen. Deze stroming heet geoïsme en bevat elementen van beide: collectief bezit van grond en vrijheid in de ontwikkeling van de *factor arbeid*. Sommige van de ideeën kunnen ook *binnen het anarchisme worden teruggevonden.*

Het gelijke recht voor iedereen om de schatten van de natuur te gebruiken kan worden gezien als een universeel mensenrecht. Dit *grondrecht kan worden gedefinieerd als een vrijheidsrecht: de vrijheid* van iedereen wordt beperkt door de gelijke vrijheidsrechten van anderen.

Het doel van ledersveldt is om de vrijheidsrechten van elk lid van de gemeenschap weer in balans te brengen met de rechten van iedereen.

Naast de vrijheidsrechten voor mensen, zouden tegelijkertijd de rechten van andere vormen van leven: dieren, planten, ecosystemen en de aarde als geheel moeten worden gerespecteerd.

Verwachte voordelen van de Iedersveldt-economie en de verhouding tot bestaande sociale bewegingen.

Door de ervaring van de schadelijke effecten van stijgende huizenprijzen, grond-speculatie en landroof is er een groeiend bewustzijn van de noodzaak om private eigendom van grond te vervangen door gemeenschapsbezit en -management.

In Iedersveldt zouden de voordelen van inheemse, zogenaamde 'primitieve' culturen, waarin het leven van mensen in de hele natuur is geïntegreerd, kunnen worden gecombineerd met de voordelen van een moderne economie op basis van individuele vrijheid. Vanuit de basisprincipes zou een samenhangend systeem van geldschepping, sociale zekerheid (basisinkomen), voedselvoorziening, huisvesting, onderwijs en gezondheidszorg opgebouwd kunnen worden.

Meer gelijke verdeling van welvaart.
Omdat privileges worden vervangen door rechten van gelijke vrijheid, zullen er geen monopolies of kartels zijn. Omdat iedereen kan profiteren van een gelijke verdeling van de overvloed van de Aarde, zal er vanaf het begin van het economische proces een meer gelijkmatige verdeling zijn.

Geldcreatie
Het gelijke recht om land en andere natuurlijke hulpbronnen te gebruiken kan een nieuw fundament vormen voor het creëren van geld. Geld zou dan worden gecreëerd op basis van ieders eerlijke Aarde-aandeel. Iedereen zou recht hebben op een gelijk beginsaldo aan ruil-eenheden zonder rente- verplichtingen. Inkomsten zouden de waarde van toegevoegde arbeid en creativiteit in de reële economie meten.

Sociale zekerheid en vakbonden.

De dividenden van het eerlijke aandeel kunnen worden gezien als een begin van een basisinkomen. Sociale zekerheid als een duur en bureaucratisch systeem ten koste van arbeiders kan dan verdwijnen.

Vrije ontwikkeling van arbeid en creativiteit.
Zonder gemonopoliseerde markten of overmatige bureaucratie kan iedereen zijn aangeboren talenten in vrijheid ontwikkelen.

Onderwijshervorming.
Iedersveldt is gebaseerd op dezelfde principes van vrijheid in gemeenschap als sommige onderwijs-initiatieven zoals lederwijs in Nederland. Deze principes kunnen worden uitgebreid van basisonderwijs naar secundair onderwijs en levenslang leren.

Sharing and Gift Economy.
Binnen een nieuwe definitie van vrijheid zal het delen niet leiden tot het commercialiseren en monopoliseren van gedeelde bronnen zoals in Airbnb. Gift-economie zal geen kwestie zijn van greenwashing of window dressing.

Circulaire en lokale economie.
Circulaire en lokale economieën zullen worden aangemoedigd en mogelijk gemaakt door sociale en economische functies in gemeenschappen te combineren en ruimtelijk bij elkaar te plannen. Dat betekent minder vervoer en minder afhankelijkheid van externe energiebronnen zoals olie.

Het onderscheid tussen vrijwilliger, huisman / vrouw, freelancer en werknemer verdwijnt. Niemand hoeft van tevoren een status als zelfstandige te bewijzen.

Onderscheid tussen huishoudelijke arbeid (huishoudelijke productie en consumptie) en de 'echte' economie verdwijnt. Allerlei functies die (nog) door het huishouden worden vervuld, kunnen eenvoudig worden georganiseerd als gemeenschappelijke voorzieningen voor meerdere

huishoudens in dezelfde tijd zoals eettafels, badhuizen, kinderopvang, wasserij etc.

Verantwoordelijkheid.
Individuen kunnen meer ingebed zijn in gemeenschappen, met respect voor vrijheidsrechten. Individuen zullen meer verantwoordelijkheid moeten nemen voor wat ze doen. Grote onpersoonlijke instellingen en bedrijven zullen niet in staat zijn om de verantwoordelijkheid voor negatieve bijwerkingen of externaliteiten te ontlopen.

Klimaat, vrij gebruik van zaden
Op dezelfde manier als iedereen gelijkelijk het recht heeft om de Aarde te gebruiken, kan een recht op delen van de atmosfeer, het klimaat, de biosfeer en genetische eigenschappen - als zijnde onderdelen van de Aarde- worden geformuleerd.

Design, Management.
Het ontwerp, de planning en het beheer van de ruimtes kan worden geleerd van gemeenschappelijk landbeheer door traditionele gemeenschappen, evenals van nieuwe vormen van beheer van moderne gedeelde bronnen zoals Wikipedia. Moderne ontwerpmethoden zoals permacultuur en moderne methoden voor community building en besluitvorming in organisaties zoals dragon dreaming of sociocratie kunnen worden toegepast om bloeiende gemeenschappen en productieve sociale en natuurlijke ecosystemen te ontwikkelen.

Plannen voor de toekomst

Dit voorstel is in overeenstemming met de huidige gebeurtenissen in mijn woonplaats Amsterdam, Nederland.

Vanaf de jaren zeventig ontwikkelde zich een kraakbeweging in Amsterdam, met name voor jongeren die betaalbare huisvesting nodig hebben. Er is veel bereikt in samenwerking met buurten, lokale